ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ • АКАДЕМІЧНА ЛЕКЦІЯ

Закон України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин»

Правові, організаційні та біобезпекові основи ветеринарної справи в Україні

Лектор:
Мельник М. М.

Тривалість:

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

Структура навчального матеріалу

01

Загальні засади

Нормативна роль, завдання та структура Закону.

02

Державне управління

Органи контролю, Держпродспоживслужба, наукові установи.

03

Протиепізоотичний режим

Ветсанконтроль, карантин, ліцензування, діагностика.

04

Фінанси та соцгарантії

Джерела фінансування послуг та пільги лікарям.

05

Юридична відповідальність

Адміністративні, дисциплінарні та кримінальні санкції.

06

Євроінтеграція та дискусія

Адаптація до вимог ЄС та підсумкове обговорення.

ПРАВОВА ОСНОВА

Прийняття та нормативна роль Закону

Законодавчий базис

Системно регулює діяльність спеціалістів ветеринарної медицини та органів виконавчої влади в Україні.

- **Формує єдині вимоги:** обов'язкові для всіх підприємств та громадян.
- **Охорона населення:** захист від хвороб, спільних для людей і тварин.
- **Збереження поголів'я:** профілактика та ліквідація спалахів.

КЛЮЧОВИЙ ДОКУМЕНТ

№ 1206-IX

Базовий нормативно-правовий акт у редакції від 2021 р., оновлений згідно з європейськими регламентами.

Гарантує біологічну та харчову безпеку держави.

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Організаційні принципи та значення

Значення для практики

Правове підґрунтя законних вимог ветеринарних фахівців при інспекціях.

Державне керівництво

Покладено на профільне Міністерство та компетентний орган (Держпродспоживслужбу).

Нормативна сила

Видані інструкції та правила є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами.

КОДИФІКАЦІЯ

Загальна структура Закону

Всього у Законі: 15 Розділів — **95 Статей регламентації**

Розділ I: Загальні положення	Розділ II: Права та обов'язки	Розділ III: Держконтроль	Розділ IV: Наука та комісії	Розділ V: Фінансування
Розділ VI: Карантинний режим	Розділ VII: Препарати та засоби	Розділ VIII: Освіта та практика	Розділ IX: Фінансові санкції	Розділи X-XV: Мережа та ЄС

РОЗДІЛ 1

Ключові завдання ветеринарної медицини (Ч. 1)

Охорона кордонів

Запобігання занесенню збудників інфекційних хвороб тварин з-за кордону.

Профілактика і лікування

Діагностика інфекційних, інвазійних та незаразних захворювань.

Держветнагляд

Контроль якості та безпечності продукції тваринного походження.

Захист населення

Попередження розповсюдження зооантропонозних інфекцій.

РОЗДІЛ 1

Ключові завдання ветеринарної медицини (Ч. 2)

Ветсанекспертиза

Лабораторна перевірка сировини, готових кормів та добавків.

Контроль препаратів

Сертифікація та реєстрація ветеринарних засобів і субстанцій.

Лабораторний нагляд

Бактеріологічний, радіологічний та токсикологічний моніторинг.

Кадровий розвиток

Підвищення кваліфікації та впровадження новітніх наукових розробок.

РОЗДІЛ 2

Організація державного управління

Кабінет Міністрів України
Вищий орган у системі виконавчої влади • Стратегічний напрямок

Мінагрополітики України / Держпродспоживслужба
Центральний орган виконавчої влади (Компетентний орган)

Обласні управління
Координація та контроль в областях

Районні / Міські лікарні
Безпосереднє виконання заходів

РОЗДІЛ 3

Державний ветеринарно-санітарний контроль

Суб'єкти контролю

Здійснюється офіційними державними інспекторами ветеринарної медицини.

Спеціалізовані підрозділи

Силові відомства (ЗСУ, МВС, СБУ, ДПСУ) мають власні відомчі ветеринарні служби.

РОЗДІЛ 4

Наукове забезпечення та спеціальні комісії

Наукові установи

Інститути НАН, НААН та факультети ветеринарної медицини ВНЗ.

ДНПК Комісії

Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії при уряді та ОДА.

Фармакологічна комісія

Експертна оцінка та реєстрація препаратів і кормів.

РОЗДІЛ 5

Фінансування ветеринарних заходів

Державний / Місцеві бюджети	Кошти власників тварин / продукції
• Запобігання та ліквідація особливо небезпечних інфекцій (за переліком КМУ)	• Протиепізоотичні заходи при інших неінфекційних/інфекційних хворобах
• Планові діагностичні та радіологічні дослідження	• Лікування хворих тварин та приватні послуги
• Обов'язкові дослідження на трихінельоз	• Ветеринарно-санітарна експертиза при експорті/імпорті

РОЗДІЛ 6

Порядок введення карантинного режиму

24 год

Виявлення хвороби

Встановлення карантину протягом 24 годин після підтвердження.

МЕБ

Міжнародне сповіщення

Повідомлення Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (WOAH).

Заходи

Утилізація

Спалювання або закопування хворих тварин у разі спалахів.

РОЗДІЛ 7

Лабораторна діагностика та препарати

Мережа лабораторій

Від Центральної державної лабораторії до регіональних та міжрайонних філій.

Виробництво препаратів

Здійснюється виключно за наявності ліцензії та відповідності фармакопейним статтям.

РОЗДІЛ 8

Ветеринарна практика та освіта

Умови ведення практики

- Наявність відповідної вищої ветеринарної освіти.
- Здійснення діяльності на підставі ліцензії.

Вимоги до кадрового стану

- Підготовка фахівців — виключно стаціонарна форма.
- Підвищення кваліфікації — не рідше 1 разу на 5 років.

РОЗДІЛ 8

Соціальні гарантії та пільги фахівців

2×

Потрійний / Подвійний оклад

Нарахування подвійного посадового окладу під час роботи в осередках інфекцій.

100%

Одноразова допомога

Страхові виплати у разі каліцтва або професійного захворювання.

РОЗДІЛ 9

Фінансова відповідальність суб'єктів

Підстави для накладення штрафів

- × Порушення ветсанправил та інструкцій.
- × Ухилення від обов'язкової ветсанекспертизи.
- × Реалізація незареєстрованих препаратів та кормів.

Межі штрафних санкцій

3–100 НМДГ

Сплата здійснюється у місячний строк після винесення постанови.

РОЗДІЛ 10

Міжнародне співробітництво та вимоги ЄС

Членство в WOAH / МЕБ

Повноцінна участь України у Всесвітній організації охорони здоров'я тварин.

Апроксимація законодавства

Гармонізація національних ветеринарних норм із регламентами Європейського Союзу.

ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Організація виконання Закону на місцях

Інформування

Доведення норм Закону до керівників господарств та громадян.

Перевірка

Систематичний плановий та позаплановий контроль об'єктів.

Роз'яснення

Видання офіційних збірників та пам'яток біобезпеки.

ВЗАЄМОДІЯ

Роль місцевих органів влади

01

Розробка проектів рішень

Ініціюється спеціалістами органів ветеринарної медицини.

02

Прийняття обов'язкових актів

Викрокремлені рішення місцевих адміністрацій та рад.

ОБ'ЄКТИ НАГЛЯДУ

Сфера державного ветеринарного контролю

Господарства

Тваринницькі ферми усіх форм власності та населені пункти.

Переробка

Забійні підприємства, м'ясокомбінати та агропродовольчі ринки.

Логістика

Залізниця, морський транспорт та митні пункти кордону.

ПОСАДОВІ ОСОБИ

Суб'єкти здійснення контролю

Державні інспектори

- Головний державний інспектор ветеринарної медицини України
- Заступники та державні інспектори областей і районів

Головні функції

- Координація усіх державних та приватних служб.
- Видання обов'язкових до виконання приписів.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Види юридичної відповідальності

Вид відповідальності	Суб'єкти	Основні стягнення
Адміністративна / Фінансова	Громадяни, суб'єкти господарювання	Штрафні санкції
Дисциплінарна	Спеціалісти державної служби	Догана, звільнення
Кримінальна	Особи, винні у тяжких порушеннях	Обмеження або позбавлення волі

ШТРАФНІ КОШТИ

Адміністративні штрафи та розподіл

Сфера застосування

Накладаються на громадян та посадових осіб за порушення правил карантину, забою тварин, торгівлі та незаконну ветеринарно-фармацевтичну діяльність.

Напрямок зарахування

100%

Державний бюджет України

КАДРОВИЙ ВПЛИВ

Специфіка дисциплінарної відповідальності

01

Зауваження

Попередження за незначні порушення.

02

Догана

Офіційне дисциплінарне стягнення.

03

Пониження

Переведення на нижчу посаду.

04

Звільнення

Припинення трудового договор

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС

Кримінальна відповідальність (Ст. 251 КК України)

Склад злочину

Порушення ветеринарних правил, яке спричинило поширення епізоотії або інші тяжкі наслідки для довкілля чи здоров'я людей.

Sanktsii:

- Штраф від 100 до 200 НМДГ.
- Позбавлення права обіймати посади до 5 років.
- Обмеження або позбавлення волі на строк **до 3 років**.

ВИСНОВКИ

Правовий фундамент

Гарантує епізоотичне благополуччя, безпечність продукції та біобезпеку держави.

Євроінтеграційний вектор

Адаптує національні стандарти до вимог ЄС та відкриває міжнародні ринки.

ДИСКУСІЙНИЙ БЛОК

Питання для обговорення

1. Які завдання Закону є найбільш критичними для біобезпеки під час воєнного стану?

2. Чи є обґрунтованим поділ фінансування між бюджетом та власниками тварин?

3. Як ефективно збалансувати дисциплінарну та адміністративну відповідальність?

4. Вплив гармонізації ветеринарних норм ЄС на експортний потенціал АПК.